

Nr 47.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av kronans fallandelar i Kasselälven m. m.; given Stockholms slott den 2 februari 1940.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 2 februari 1940.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ.

Departementschefen, statsrådet Andersson anför:

I skrivelse den 27 januari 1940 har vattenfallsstyrelsen, med överlämnande av ett mellan styrelsen, å ena, samt Billeruds aktiebolag, å andra sidan, under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande träffat avtal angående försäljning till bolaget av kronans fallandelar i Kasselälven m. m., hemställt, att Kungl. Maj:t efter riksdagens medgivande måtte godkänna avtalet. Det samma torde få såsom bilaga fogas till dagens statsrådsprotokoll.

Bihang till riksdagens protokoll 1940. 1 saml. Nr 47.

257 40

Beträffande ifrågavarande fallandelar anför *vattenfallsstyrelsen*:

Kässelälven sammanbinder sjöarna Övre och Nedre eller Stora Gla och ligger inom Gillbergs härad av Värmlands län. Västra stranden lyder under de Billeruds aktiebolag tillhöriga skattehemmanen $\frac{1}{2}$ mantal Lenungen nr 1 och $\frac{7}{8}$ mantal Brandsbol nr 1 i Glava socken, högra stranden till en ringa del under skattehemmanet $\frac{1}{4}$ mantal Sigfridstorp nr 1 i samma socken och till största delen under kronoparken Käseln, utskog till numera in-dragna regementskvartermästarbostället 1 mantal krono Näs nr 1 i Stavnäs socken. Hela fallhöjden mellan sjöarna är cirka 22 meter, varav ungefär hälften eller något därunder torde belöpa på kronans strand. Med en ut-byggnadsvattenmängd av 4 kubikmeter per sekund, vilken dock ej är till-gänglig året runt, har en anläggning i fallet beräknats lämna 580 kilowatt. Härav kunna cirka 290 kilowatt anses belöpa på kronans andel i fallet.

Genom nådigt brev den 14 september 1914 förordnade Kungl. Maj:t — i anledning av framställning från Glava glasbruksaktiebolag att få arren-dera kronans fall i Kässelälven — att detta vattenfall jämte erforderligt utmål skulle överflyttas från domänstyrelsens till vattenfallsstyrelsens för-valtning. Den ifrågasatta utarrenderingen kom emellertid ej till stånd, huvud-sakligen emedan Billeruds aktiebolag gjorde anspråk på vattenfallet i dess helhet. Förutom äganderätten till högra stranden åberopade Billerud därvid de privilegier, som i äldre tider tilldelats Ruds kopparverk och Lenungs-hammars bruk och som numera enligt uppgift tillkomme Billerud. Detta bolag begärde jämväl hos häradsrätten tillstånd att utbygga hela fallet och erhöll dylikt byggnadslov genom Svea hovrätts lagakraftvunna dom den 8 juli 1921. Vattenfallsstyrelsen ansåg det i detta mål icke försvarligt av kronan att anmäla sig vilja deltaga i detta företag, men genom domen blev å andra sidan Billeruds anspråk på andra hälften i vattendraget ej prövade eller avgjorda.

I anslutning härtill meddelar vattenfallsstyrelsen, att Billeruds aktiebolag numera hos vattenfallsstyrelsen hemställt om en uppgörelse under framhåll-lande, att vattenfallet vore alltför obetydligt för att göras till föremål för en vidlyftig och dyrbar process. Efter förda underhandlingar hade vatten-fallsstyrelsen och bolaget enat sig om det nu ifrågavarande köpeavtalet. Detta avsåge ett utmålsområde, vars gränser blivit bestämda genom över-enskommelse mellan vattenfallsstyrelsen och domänstyrelsen och som blivit avstyeckat, ehuru förrättningen ännu ej fastställts. Med detta avstyeckade område skulle följa kronans rätt till vatten och grund i Kässelälven jämte fiske.

Vattenfallsstyrelsen framhåller slutligen, att vattenfallet vore alltför obe-tydligt och avlägset beläget för att av kronan själv bebyggas, även om kronan skulle ägt hela fallet. Då vattenfallsstyrelsen anser den överenskomna köpe-skillingen, 22,000 kronor, skälig med hänsyn till falllets avlägsna läge och den beräknade kostnaden för dess utbyggande, hemställer styrelsen om god-kännande av det upprättade köpeavtalet.

Med hänsyn till vad vattenfallsstyrelsen anfört rörande belägenheten av nu ifrågavarande fastighet samt svårigheterna för vattenfallsstyrelsen att på ett rationellt sätt tillgodogöra sig till fastigheten hörande vattenrätt i Kässel-älven anser jag mig böra biträda styrelsens förslag om försäljning av det i

omförmälda köpeavtal angivna jorodområdet jämte tillhörande vattenrätt och rätt till fiske. Mot den överenskomna köpeskillingen, 22,000 kronor, har jag icke något att erinra. Jag förutsätter, att den i avtalet omnämnda avstyckningsförrättningen kommer att fastställas.

Ett mot köpeskillingen svarande belopp torde böra av vattenfallsstyrelsen inlevereras till riksgäldskontoret såsom återbetalning av kapitalmedel.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t godkänna det vid statsrådsprotokollet fogade, mellan vattenfallsstyrelsen och Billeruds aktiebolag träffade avtalet angående försäljning av ett kronan tillhörigt markområde jämte vattenrätt i Kasselälven m. m.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Carl-Adam von Schéele.

Köpeavtal.

Mellan Kungl. Vattenfallsstyrelsen, här nedan kallad Styrelsen, för Kungl. Maj:t och Kronan, å ena, samt Billeruds Aktiebolag, nedan kallat Bolaget, å andra sidan har träffats följande köpeavtal.

§ 1.

Styrelsen överlåter till Bolaget med äganderätt det under Styrelsens förvaltning stående området av Näs nr 1 (kronoparken Kässeln) i Stavnäs socken, vilket vid ännu icke fastställd lantmäteriförrättning avstyckats. Genom förening vid denna avstyckningsförrättning har bestämts, att med området skall följa stamhemmanet tillkommande rätt till vatten och grund i Kässelälven jämte fiske.

§ 2.

Köpeskillingen utgör Tjugotvåusen (22,000) kronor, vilket belopp skall å tillträdesdagen erläggas till Styrelsen.

§ 3.

Tillträdet äger rum den 14 mars 1941.

§ 4.

Fastigheten säljes fri från in-teckningar.

§ 5.

Å fastigheten från och med tillträdesdagen belöpande skatter och onera skola erläggas av Bolaget.

§ 6.

Styrelsen skall ensam vidkännas de kostnader, som äro förenade med fastighetens avstyckning, medan Bolaget ensamt skall betala lagfartskostnaderna för detta fång.

Detta avtal, som är ingånget under förutsättning av Kungl. Maj:ts godkännande, har upprättats i två exemplar, varav Styrelsen och Bolaget tagit var sitt.

Stockholm den 27 januari 1940.

Säffle den 18 januari 1940.

Kungl. Vattenfallsstyrelsen:

Billeruds Aktiebolag:

W. BORGQUIST

H. DYSTER-AAS

FR. MALM.

Bevittnas:

P. Drakenberg.

G. Hjelmström.